

Božská služba vopred posvätených darov- symbolika II.

Minule sme skončili pri uvažovaní nad symbolikou Božskej služby vopred posvätených darov. Na konci spevu stichír kňaz otvára cárské dvere, berie do rúk kadidlo a vykonáva s ním vchod, teda vychádza s ním zo svätyne pred cárské dvere. Vtedy ľud spieva hymnus Svetlo tiché: Svetlo tiché, svätej slávy, nesmrteľného Otca nebeského, svätého blaženého. Ježišu Kriste, keď sme prišli k západu slnka a videli žiaru večernú, ospevujeme Otca i Syna i Svätého Ducha, Boha. Je dôstojné preľúbznými hlasmi oslavovať teba, Synu Boží, ktorý dávaš život celému svetu. Preto ťa celý vesmír velebí.

Ježiš Kristus je tým svetlom, ktoré prichádza do našej temnoty, aby nás osvietil. Aby osvietil tých, ktorí sa nachádzajú v tme a chcú z neho vyjsť von. Ježiš Kristus je teda záchranca tvojho a môjho života. Preto ho týmto hymnom môžeme oslavovať. V tejto oslave sa spájame s celým vesmírom, ktorý velebí Boha. Počas spevu tejto nádhernej piesne si môžem položiť otázku: „Za čo ťa môžem Pane dnes velebiť ja?“ Počas tejto piesne teda môžem, myslieť na konkrétne veci, za ktoré môžem Boha chváliť- môže to byť zdravie, posila v nesení kríža, starostlivosť o zdravie, vďaka za rodinu, za to, že mám čo jesť a obliecť si. Môžem ďakovať za rodinu, ktorú mám a dokonca aj za to, za čo ešte len prosím.

Po hymne Svetlo tiché nasledujú spravidla dve starozákonné čítania. Väčšinou sa číta Kniha Genezis a Kniha prísloví. Práve Kniha Genezis je pre nás ukazovateľom, ako človek obdarený Bohom všetkým nádherným stráca svoj život v Bohu, blúdi sám, často padá a prežíva mnohé nešťastia, zatiaľ čo Boh ho neustále hľadá; Kristus prišiel na svet, aby navrátil človeka z jeho zblúdenej cesty. Pomocníkom v tomto návrate je aj múdrosť Knihy Prísloví, avšak jediným svetlom pre život kresťana je Kristus, preto tu kňaz zvýrazňuje túto skutočnosť, že jedine Kristovo svetlo osvecuje všetkých ľudí. Medzi čítaniami kňaz berie do rúk kadidlo a sviecu, ktorou požehnáva ľud a dvíha ju nad svoju hlavu. Svieca symbolizuje samotného Pána Ježiša a kadidlo modlitby svätých, ktoré nás vedú k nemu. Môže nám to pripomínať, že pri bohoslužbe nie sme sami, ale pripájame sa k príhovorom Ježiša Krista a svätým, ku ktorým sa modlí mnoho ľudí.

Pri vyzdvihnutí sviece a kadidla sa ľud trikrát klania. Robí veľkú metaniu. Slovo metania - veľká, malá - pochádza z gréčtiny a znamená zmenu zmýšľania - čiže poklony vyjadrujú naše pokánie a pokoru pred Bohom. Malou sa len skloníme k zemi, veľkou padneme celým telom na zem a dotkneme sa čelom zeme. Po dočítaní starozákonných čítaní sa spieva pieseň Moja modlitba, nech sa vznáša ako kadidlo. A pozdvihnutie mojich rúk, ako večerná obeta. K príhovorom pred Pánom sa teda pripájame aj my. Kňaz počas spevu stojí pred oltárom na každej svetovej strane a počas spevu ľudu kľací.

Na každej strane oltára spieva prosbu: Pane, k tebe volám, počuj ma, buď pozorný na hlas mojej modlitby, keď volám k tebe. Pane, k mojím ústam postav stráž a zamkni dvere mojich perí. Nedaj, aby sa moje srdce naklonilo k zlému, aby bezbožne vymýšľalo hriechy.

Po tomto speve nasledujú ekténie a spev Nebeské mocnosti: Nebeské mocnosti teraz s nami neviditeľne slúžia, veď hľa vstupuje Kráľ slávy, veď hľa tajomná žertva dokonalá slávnostne sa prináša. S vierou a túžbou pristúpme, aby sme sa stali účastníkmi na večnom živote. Aleluja, aleluja, aleluja. Tak ako na Liturgii sv. Jána Zlatoústeho či sv. Bazila Veľkého je veľký vchod symbolom slávnostného vstupu do Jeruzalema, aj táto služba má čosi podobné, aj keď sa tento vchod koná už s premenenými darmi. Sprievod počas služby vopred

posvätených darov je vlastne slávnostným vstupom Krista, avšak nie do Jeruzalema, ale už osláveného Pána medzi svoj ľud zhromaždený v chráme. Tak ako sa spieva počas tohto sprievodu, Pán prichádza v sprievode anjelov - nebeských mocností - ktoré s nami slúžia okolo jeho prestola. Až tak blízko chce prebývať Boh na chválach svojho ľudu, že prichádza do našej blízkosti, necháva sa niesť na rukách kňaza, ktorý ho prináša ku svojim deťom, aby ich žehnal, dvíhal a povzbudzoval v kráčaní za ním. Taký je náš Boh- starostlivý, tajomný a približujúci sa k nám. Spravím k nemu aj ja svoj krok?

o. Matúš